

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Od dawna trwa w Polsce dyskusja o konieczności i sposobach rozwiązania problemu odpadów. W 2002 r. wprowadzono proekologiczne ustawy, których celem jest zwiększenie odzysku surowców wtórnych. Jednak dotąd zaledwie kilka procent powstających w naszym kraju odpadów jest powtórnie przetwarzanych, a pozostałe trafiają na składowiska komunalne lub są wywożone na wciąż liczne „dzikie wysypiska”.

Coraz większy udział w odpadach ma papier. W 2006 r. zużyliśmy 3,5 mln ton papieru i tektur, z czego powtórnie do produkcji skierowano nieco ponad 1,3 mln ton. (...) Ok. 1,5 mln ton - zatem blisko połowa zużytego papieru - trafiła na legalne i nielegalne wysypiska, stając się składnikiem kłopotliwego spadku dla następnego pokolenia. Sytuacja ta jest szkodliwa również dla przemysłu papierniczego, który boryka się z niedoborem odpowiednich ilości makulatury, co również ogranicza decyzje o ewentualnym zwiększaniu mocy produkcyjnych w polskich papierniach.

Papiernicy do wyrobu papieru surowce wtórne wykorzystywali od dawna. Już wynalazca papieru - Chińczyk Caj Lun - swoje pierwsze arkusze w 105 r. n.e. wyprodukował m.in. ze starych sieci rybackich. W Europie jako surowiec papierniczy zastosowano włókna ze szmat lnianych. Papiernictwo europejskie było zatem od średniowiecza gałęzią wytwórczości zużywającą surowiec wtórny, a papiernicy przyczyniali się do zmniejszania ilości odpadów, czym nieświadomie dbali o środowisko.

Makulaturę jako surowiec wtórny wykorzystywano od niepamiętnych czasów, jednak początkowo dotyczyło to głównie ścinków lub nieudanych arkuszy. Już w XV w. odnotowano pierwsze próby zastosowania zużytego papieru do wyrobu tapet oraz opraw introligatorskich. Z XVIII stulecia pochodzą informacje o zastosowaniu makulatury przy wykonywaniu gilz* nabojujących oraz zużywania jej w stocznich do uszczelniania szpar w budowanych okrętach.

Papiernicy od niepamiętnych czasów borykali się z niedoborem surowców, jednak nie wykorzystywali masowo makulatury, gdyż było jej niewiele; na ogół z wytwarzanego wówczas papieru powstawały książki i dokumenty, przeznaczone do długotrwałego użytku lub do wieloletniego przechowywania.

Maciej Szymczyk, *Makulatura - szansa dla środowiska naturalnego i ... przemysłu papierniczego*. [w:] „Przyroda Polska”, wrzesień 2007, s. 13.

*gilza - rurka wypełniona materiałem wybuchowym, obejmująca pocisk

1. Autor artykułu wyraża troskę o:

- a) środowisko naturalne człowieka
- b) gospodarkę surowcami wtórnymi
- c) świadomość ekologiczną producentów papieru
- d) przemysł stoczniowy i zbrojeniowy

2. Obowiązujące w Polsce od 2002 r. proekologiczne ustawy mają na celu:

- a) zmniejszenie produkcji papieru
- b) wykorzystanie makulatury
- c) redukcję „dzikich wysypisk”
- d) ochronę przyrody

3. Przed wiekami do produkcji papieru używano:

- a) lnianych włókien
- b) rybackich sieci
- c) makulatury
- d) surowców wtórnych

4. Stare zapiski dowodzą, że makulaturę stosowano do:

- a) oprawy książek
- b) produkcji nabojujących
- c) wypełniania szczelności w okrętach
- d) wyrobu dokumentów

5. Dawniej makulaturę uzyskiwano przede wszystkim z:

- a) różnych starych książek
- b) niepotrzebnych ścinków
- c) odpadów zebranych na „dzikich wysypiskach”
- d) nieudanych arkuszy papieru

6. Autor obawia się, że następne pokolenia odziedziczą po nas:

- a) miliony ton makulatury
- b) wiele zbędnych książek
- c) nielegalne wysypiska śmieci
- d) niewykorzystane surowce wtórne

II. LITERATURA

7. Lipa we fraszce „Na lipę” chwali się, że:

- a) jest cennym surowcem energetycznym
- b) gości w swych gałęziach ptaki
- c) rzuca chłodny cień
- d) stanowi znakomity materiał budowlany

8. Lipa swe zalety oferuje człowiekowi spragnionemu:

- a) miodu
- b) wypoczynku
- c) osłony przed wiatrem
- d) ciszy

9. Fraszka „O doktorze Hiszpanie” jest żartem na temat tych, którzy:

- a) przybyli z obcych stron
- b) leczą ludzi
- c) beztrudnie biesiadują
- d) nadużywają alkoholu

10. Fraszka jako gatunek literacki zawsze zawiera:

- a) morał
- b) puentę
- c) punkt kulminacyjny
- d) fabułę

11. W pieśni „Czego chcesz od nas, Panie” podmiot liryczny dziękuje Bogu za:

- a) cudowne wyleczenie
- b) stworzenie świata
- c) dary natury
- d) opiekę nad światem

12. Pieśń „Czego chcesz od nas, Panie” cechuje:

- a) podniosły nastrój
- b) refren
- c) występowanie apostrof
- d) rym parzysty

13. Zbyszko z Bogdańca zabił Rotgiera podczas:

- a) pojedynku
- b) bitwy pod Grunwaldem
- c) zasadzki
- d) wyprawy na Żmudź

14. Chcąc upokorzyć Juranda, Krzyżacy rozkazali, aby rycerz:

- a) włożył pokutny strój
- b) oddał broń
- c) ciężko pracował
- d) pozbył się majątku

15. Jagienka, w przeciwieństwie do Danusi, jest:

- a) bardziej samodzielna
- b) bardziej zaradna
- c) lekkomyślna
- d) zahartowana w trudach

16. W *Inwokacji* „Pana Tadeusza” jest zawarta apostrofa do:

- a) Matki Boskiej Ostrobramskiej
- b) Matki Boskiej Częstochowskiej
- c) poezji
- d) ojczyzny

17. *Inwokacja* „Pana Tadeusza” zawiera informacje dotyczące:

- a) genezy utworu
- b) powstania listopadowego
- c) uczuć podmiotu lirycznego
- d) dziecięcej choroby artysty

18. W „Panu Tadeuszu” czytamy o polskich zwyczajach szlacheckich, takich jak:

- a) pojedynki
- b) polowania
- c) zajazdy
- d) podejmowanie gości

III. NAUKA O JĘZYKU

19. Prawidłowo zostały nazwane zaimki w szeregu:

- a) on, kto, jak - zaimki przymiotne
- b) gdzie, tu, mój - zaimki rzeczowne
- c) nasz, ile, wy - zaimki przysłowne
- d) ten, to, ty - zaimki liczebne

20. Nieprawidłowo został zastosowany zaimek w zdaniu:

- a) Daj mnie ten ołówek.
- b) Weź tą wstążkę.
- c) Zaufaj jemu.
- d) Jego zapytaj.

21. Czasownik w formie nieosobowej został zastosowany w zdaniu:

- a) Muszę zająć się sportem.
- b) Interesuje mnie pływanie.
- c) Zamknięto plac zabaw.
- d) Przechodzenie przez tory jest niebezpieczne.

22. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- a) Nikt tutaj nie palił.
- b) Zabrania się palić.
- c) Palono bez przerwy.
- d) Mógłbyś nie palić?

23. Prawidłowo został wskazany (podkreślony) czasownik w zdaniu:

- a) Tylko chorzy mogą pozostać w szpitalu.
- b) Dużo czasu zajęło nam zorganizowanie wycieczki.
- c) W sklepie nie było bułek.
- d) Gotowaniem może zająć się tylko ona.

24. Prawidłowo zostało wskazane (podkreślone) orzeczenie w zdaniu:

- a) Spróbujcie przeczytać ten fragment.
- b) Będę opiekowała się dziećmi.
- c) On ciągle buja w obłokach.
- d) Chętnie zabiorę się za sprzątanie.

25. Orzeczenie imienne zostało zastosowane w zdaniu:

- a) On jest naukowcem.
- b) Marek został przyjęty do nowej szkoły.
- c) W przyszłości będę sławną aktorką.
- d) Od kiedy stałeś się taki mądry?

26. Zdaniem podrzędnie złożonym jest wypowiedzenie:

- a) Wiem, czym się zajmujesz.
- b) Kiedy skończę szkołę, zostanę dziennikarzem.
- c) Byłam tam, jednak niczego nie widziałam.
- d) Nie dotrzymał słowa, choć obiecywał.

27. Tylko partykuły zawiera szereg:

- a) bo, ale
- b) może, kiedy
- c) chyba, niech
- d) nie, prawdopodobnie

28. W zdaniu *W torebce mojej mamy znalazłam mały pierścionek*. - rzeczownik pełni funkcję:

- a) podmiotu
- b) przydawki
- c) dopełnienia
- d) okolicznika

29. Poprawnie powiemy:

- a) Pisz na ten adres.
- b) Powiedz o swoim domu.
- c) Wygrajmy ten mecz.
- d) Zjedz pomarańczę.

30. Błędnie jest zapisany wyraz:

- a) niegorszy
- b) niewaga
- c) nie mądrze
- d) nie dosłyszeć